2023-83-RE

Causa 2023-83-RE

(Alfonso Sánchez c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 533-2023. Recurs d'empara

Sentència del 19 de febrer del 2024

BOPA núm. 26, del 28 de febrer del 2024

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 de desembre del 2023, per la representació processal del Sr. Agustín Alfonso Sánchez, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció Civil 3 de la Batllia en relació amb la causa laboral 3000657/2020 que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que es reconegui el dret del recurrent a ser indemnitzat pels perjudicis soferts, i que s'imposi al batlle de la Secció Civil 3 un termini concret per tal que dicti sentència sobre el fons de la causa laboral esmentada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 19 de desembre del 2023 que va admetre a tràmit, aquesta

causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de gener del 2024, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 15 de febrer del 2024, per la representació processal del Sr. Agustín Alfonso Sánchez en què informa que el 13 de febrer proppassat, la Secció Civil 3 de la Batllia va dictar la sentència sobre el fons de la causa que reclamava;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 24 de setembre del 2020, el Sr. Agustín Alfonso Sánchez va presentar una demanda laboral contra la societat SEMIC, SA, en què sol·licitava que es declarés que el seu acomiadament s'havia fet de forma indeguda i injustificada i, en què demanava que la part adversa fos condemnada al pagament d'una indemnització i de diversos imports salarials deguts amb les cotitzacions corresponents a la CASS.

1.2. L'11 de novembre del 2020, la part demandada va contestar la demanda.

1.3. Una vegada finalitzat el període probatori, el 31 de març del 2021, les parts van presentar els seus escrits de conclusions i el procés judicial va quedar vist per sentència judicial.

1.4. La representació processal del Sr. Agustín Alfonso Sánchez va sol·licitar a la Secció Civil 3 de la Batllia en diverses ocasions (gestions telefòniques, correu electrònic i escrit del 3 de febrer del 2023) que procedís a dictar sentència, ja que la seva inactivitat estava vulnerant el seu dret a la jurisdicció.

1.5. El 12 de desembre del 2023, la representació processal del Sr. Agustín Alfonso Sánchez va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció Civil 3 de la Batllia en relació amb la causa laboral 3000657/2020 que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent al·lega que no és raonable que 32 mesos després d'haver-se formulat les conclusions, el batlle no hagi encara disposat del temps suficient per conèixer el plet i haver-lo resolt.

- Recorda que l'article 13 del Decret del 4 de febrer de 1986, regulador del procediment abreujat, estableix imperativament que el batlle ha de dictar sentència en un termini de 45 dies hàbils a partir de la formulació dels escrits de conclusió; i, que l'article 290 del Codi de procediment civil estableix que el tribunal ha de dictar sentència en el termini de 13 dies hàbils següents al dia en què finalitza el judici oral o en què dicta l'aute on decideix que no se celebri aquest judici.

- Entén que el fet de no respectar aquests terminis no ha de derivar sempre en una dilació indeguda, però considera que l'escolament de 32 mesos implica de manera objectiva una dilació que no pot ser acceptada, ni justificada sota el cànon de constitucionalitat d'una durada raonable.

- Res es pot reprotxar a l'actitud de les parts, ni a la complexitat de l'assumpte analitzat, el resultat del qual pot ser resolt a partir de les proves practicades, relatives als fets controvertits de les parts, pel fet que es tracta d'una matèria àmpliament coneguda pels tribunals, afegint que el batlle ha disposat del temps suficient per dictar una sentència sobre el fons.

- Pel que fa a l'actuació del batlle tampoc es desprèn cap circumstància que pugui justificar o legitimar la seva inacció o inactivitat, com podria ser una causa de força major o altres circumstàncies que li haguessin provocat una limitació de les seves atribucions jurisdiccionals.

- Per tal de reposar-lo en la plenitud del seu dret, considera que és imprescindible que aquest Tribunal Constitucional imposi expressament al batlle un termini concret perquè dicti la seva sentència en el fons, només d'aquesta manera es podrà garantir de forma efectiva que la Batllia, d'una banda, compleixi amb la seva obligació de respectar el dret fonamental d'un procés de durada raonable, i, d'altra banda, cessi en la lesió d'aquest dret.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que es reconegui el seu dret a ser indemnitzat pels perjudicis soferts, i que s'imposi al batlle de la Secció Civil 3 de la Batllia un termini concret per tal que dicti sentència sobre el fons de la causa laboral esmentada.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal recorda la jurisprudència del Tribunal Constitucional en la matèria (causes 2007-2-RE, 2014-23-RE i 2016-8-RE) i declara que la concreció de la durada raonable, com a concepte jurídic indeterminat exigeix valorar la complexitat processal, el temps transcorregut, l'actitud processal de les parts i l'activitat dels tribunals en funció de les particularitats concretes de cada cas.

- En aquest cas, considera que el retard denunciat no pot ser imputable a les parts del procés , ja que van atendre als tràmits processals que les incumbien, havent presentat les al·legacions corresponents, les proposicions de proves i les conclusions, tot dins un període d'aproximadament 6 mesos.

- Seguidament, es tracta d'una causa laboral l'objecte de la qual se centra en una pretensió força comuna i habitual i, malgrat que s'hagin d'analitzar diverses qüestions amb més detalls, no existeix cap element que pugui justificar aquesta tardança a l'hora de dictar la sentència.

- Per acabar, també recorda que tot i les deficiències estructurals, ja sigui per motius d'acumulació de procediments o per la manca de recursos materials, humans o processals en el marc de

l'Administració de la Justícia, no poden afectar el dret fonamental a un judici de durada raonable, així com ha reiterat el Tribunal Constitucional.

- Per aquests motius, el Ministeri Fiscal conclou que s'ha vulnerat el dret del recurrent a un judici de durada raonable i que té dret a ser indemnitzat pels perjudicis soferts, i si s'escau també, que la Batllia adopti les mesures necessàries per fer cessar la vulneració denunciada.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. En aquesta causa la qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si s'ha vulnerat el dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

3.2. El dret a un judici de durada raonable deriva del dret a un procés degut establert a l'article 10.1 de la Constitució.

3.3. Els criteris que permeten determinar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procediment judicial que es desenvolupa davant les jurisdiccions ordinàries són: la complexitat de l'assumpte, i com a corol·lari d'aquest punt la naturalesa de la causa i la durada mitjana del desenvolupament del procediment en afers similars, l'actitud dels tribunals i la de les parts.

3.4. Aquests criteris han estat recordats en nombroses ocasions per aquest Tribunal (veg. per ex. entre d'altres, les sentències del 20 de desembre del 2021, recaigudes en les causes 2021-71-RE, 2021-72-RE, 2021-75-RE i 2021-76-RE, del 20 d'abril del 2022, recaiguda en la causa 2022-6-RE, del 12 de maig del 2022, recaiguda en la causa 2022-11-RE, del 17 de gener del 2023, recaiguda en la causa 2022-60-RE, del 17 d'abril del 2023, recaigudes en les causes 2023-1-RE i 2023-5-RE, del 20 de novembre del 2023, recaiguda en la causa 2023-60-RE, i, més recentment, del 15 de gener del 2024, recaiguda en la causa 2023-76-RE); criteris que, d'altra banda, son coincidents amb aquells exposats pel Tribunal Europeu dels Drets Humans.

3.5. En aquesta causa, en primer lloc, de les actuacions se'n deriva que el retard denunciat pel recurrent és de 32 mesos i que aquest retard no se li pot imputar, ja que, d'una banda, va atendre els tràmits processals que l'afectaven en temps degut, i, d'altra banda, va presentar regularment diversos insistiments prop de la Batllia en què demanava l'activació del procediment; en segon lloc, també es constata que l'afer no presenta cap complexitat, fins i tot, com destaca el Ministeri Fiscal, es tracta d'un afer corrent i habitual.

3.6. Per consegüent, els criteris que permeten constatar l'existència d'un termini irraonable estan reunits i el dret a un judici en un termini raonable no ha estat, en aquest cas, respectat.

3.7. Així doncs aquest recurs d'empara ha de ser estimat, circumstància que comporta que el recurrent tingui dret a ser indemnitzat.

3.8. Pel que fa a la pretensió del recurrent d'acord amb la qual demana que s'imposi al batlle de la Secció Civil 3 un termini concret per tal que dicti sentència sobre el fons, atès que la sentència ja ha estat dictada, i tal com el recurrent mateix reconeix en el seu escrit informant d'aquesta circumstància, aquesta pretensió ha perdut el seu objecte, aquest Tribunal no ha de pronunciar-se al

respecte.

3.9. L'estimació del recurs d'empara justifica la no imposició de les costes processals en aquesta alçada (veg. l'article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara 2023-83-RE interposat per la representació processal del Sr. Agustín Alfonso Sánchez contra la inactivitat de la Secció Civil 3 de la Batllia en relació amb la causa laboral 3000657/2020.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que el recurrent té dret a ser indemnitzat en la quantia que determini la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient.

4. No fer imposició de les costes processals en relació amb aquest recurs d'empara.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 19 de febrer del 2024.

Jean-Yves Caullet

President

Joan Manel Abril Campoy

Vicepresident

Dominique Rousseau

Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat